

vit vóru staddir ikki so langt sunnan fyrri Miðkringin.

Ein góður túrur á strondini, hóast ein sum norðbúgvi eigur at ansa eftir sær sjálvum og sólini. Onkur helt fyrri, at tað er heldur ivasamt, hvussu strendurnar í Rio høvdu riggað sum hvalvágir, men "The Girl From Ipanema" verður í øllum førum ongantið aftur bara ein bossanovaklassikari.

Mistu høvudsstaðin, men hjørtuni vóru eftir

Jú, tað ber til at stuttleika sær í Rio, og stuttleikavinnan bleiv eisini aðalinntøkukeldan hjá býnum eftir 1960, tá býurin misti heitið og funktiónina sum høvudsstaður.

Uppgávan at hýsa stjórnini bleiv flutt longur inn í landið, og frá at hava verið miðdepilin í tí brasilsku tilvitanini, bleiv Rio formelt bara eitt tráð ferðamannamál, og hesin nýggi samleiki bleiv ikki smoygdur oman yvir stoltleikan hjá Riobúgvum eftir einari løtu.

Men í dag ugga teir seg við, hóast formalitetirnar eru vorðnar realitetir, og at Riobúgvur heldur vildu átt høvudsstaðin enn tænt turistum, at politikararnir, sum fluttu til núverandi høvudsstaðin, Brasília, lótu hjørtu teirra vera eftir í Rio.

Eitt blandað Brasília

Men Rio er eisini annað enn strendur og stuttleiki. Býurin hýsir eisini nógum byggifrøðiligum sjávirðum.

Eitt nú vitjaðu vit í eini kirkju, hvørs byggistilur mest var átøkur einum Mayatempli, hóast tey katólsku eyðkennini og ikki minst síðirnar vóru eyðsýnd.

Eitt gott dømi um hvussu blandað og margbroytt land, Brasília er. Har finnast allar rasur av fólki, men kortini hevur rasisma ikki góð gróðrarlíkindi í hesum stóra landinum. Orsøkin er helst tann, at tað er ov torført at taka dagar ímillum fólkaslagini, av tí at tey eru so margbroytt.

Men er stóðan viðvíkjandi tí etnisku toleransuni í lagi, fingi vit tei eina sprellum smakkirøynv av tí suðurlenska blóðinum, tá tað eftir stuttari løtu kann fara upp at kóka av smáttunum, ger-

andisdagurin hevur at borðreiða við. Men tá vóru hitastigini eisini oman fyrri tey tríati.

Ein dagin vit gingu og spákaðu oman eftir og niðan eftir fjakkaratúni í tí klassabýtta mældrum í Riogötum, kom av eini hvørjari orsök klandur í millum ein mann til gongu og ein taxasjaufrør. Hin fyrri sló síðan hart á fætrútin, og bilstjórnin gjørdi ikki mætari enn at leypa út úr hýrivognum og hótta við onkrari metalstong, ið mest líktist einum ródurlási. Men skjótt lótu einir fyra lögrelgumenn upp í leikin, hildu sjaufrørinum, og ferðslan slapp at halda fram.

Jú, Rio er Rio, og eftir nakrar dagar í býnum vistu vit, at tað er annað enn tann viðagittu dionysiski karnevalsandin, ið kann taka fólk úr Rio av ræði.

Føroyingar í frægum vindi

Síðani gekk leiðin til ein annan milliónaby, nevniliga høvudsstaðin í Argentína, Buenos Aires, ið merkir "teir frægu vindarnir".

Longu umboð á flogfarinum sóu vit, at her var talan um eitt heilt annað slag av stórbýi. Lá Rio og Janeiro, Januarín, millum fjøll, vóru tær veldugu og fløtu víddirnar í Buenos Aires mest at líkna við stjørnuhimmalin undir okkum hesa náttina. Ein sera væl struktureraður býur.

Mannagongdin á flogvøllum, sum vit nú høvdu vant okkum við, gekkuttan roks, oguttan fyrri sóu vit okkara fyrsta kakerlakk á ferðini. Plagar at vera eitt tekin um seigilvæða tilveru.

Lupu síðani í ein taxabil, og eftir at hava kjakast dúgliga við sjaufrørin um hvør skuldi gjalda bum.m.pengarnar tær tvær-tríggjar ferðirnar teir komu fyrri, ið ikki minti sørt um kjakið um undirsjóvartunnlin, vit um sama mundið løsu um internetSosíalinum, komu vit til hotellid, og nú kundu vit byrjað eitt handrit, sum David Lynch óivað hevði fingið eitt sindur burtúr.

Komnir innar sita tveir mans, sum eru komnir væl til árs og hyggja eftir einum hálfvólum og stundandi filmi. Eingin sigur nakað,

Í Norðurargentina eru nógv spennandi landløg. Her høvdu vit funnið nakrar incaruinir. Tað var púra oyðið, so tað einasta vit høvdu at spæla við vóru kaktussarnar. Her er Dánial í leysum lofti.

og einki hoyrist í tí líta rúminum við teimum gráu veggum, ið bert eru skryddir við smakleysum, kitchutum bílötum, uttan stunið frá tí eymkandi, men nøgdu kvinnuni á skíggjanum.

Annar maðurin, sum sat hinumegin diskin – hin sat í sofuni – var eftir øllum at døma tann, ið vit skuldu venda okkum til. Ein langur gráherdur maður við sjðum, feittum heintihári. Ásettu breyðbitarnir, ið skuldu góða hann í tí myrku náttini, lógu sløddir á borðinum, og so byrjaði tann seigligi, gamli gubbin at vísa okkum, hvar vit skuldu skriva okkara nøvn og passnummur. Ein fari av ófrættaðmi setti dām á lötuna og føroyska prátið okkara millum, og onkur byrjaði at syngja eitt av teimum óhugnaliga ørindunum úr "Hotel California".

Føldu okkum heima Men slíka móttøku venir ein seg við, og eftir at hava sovið væl og vaknað upp til ein nýggjan bý, kundu vit ikki síga annað enn: "fínar greyir!"

Tað var nevniliga ikki bert úr erva, at Buenos Aires var ørvísi enn Rio. Vit fingi rætt í okkara fuglaperspektiverandi met-

ingum, at her var talan um ein munandi ørvísi infrastruktúr og byggistil. Minti einamest um gongugötunir í Skandinavíu, hóast býurin verður kallaður tann "suður-amerikanski París".

Her var ein heilt onnur atmosfæra, og strongd gjørdist næstan eitt fremmandað, men so var kostnaðarstøði eisini hareftir.

Gavtjóvar Men tað, ið hugtók mest hendan fyrsta dagin, var ein endaleys hesta- og oksa-gonga. Her vóru arbeiðs-hestar, elegantir hestar og ponystøddir. Á teimum flestu sötur reidfólk í øllum aldri í finasta skrud. Ein flott sjón!

Eftir at hava spurt okkum fyrri og varnast plakatinar, ið boðaðu frá hesum tiltaki, funnu vit út av, at hetta var tann árligi dagurin hjá „gaucho'unum", ið vóru teir gomlu cowboyararnir í Argentína. Og eftir at hava frætt um teirra mentan, lívsstíl og pløgg, er cowboyhugtakið alt annað enn lættisoppafatanin hjá John Wayne av hesum niðurstømonnum.

Sum í øllum øðrum sam-

feløgum við nógvum býum, hevur tað argentinska romantiserað teirra jarðar-

arbeiðsmenn og íspunnið glæstrisøgur um teirra tilveru. Í dag eru gauchoararnir sjálv myndin av øllum tí, ið tann „civiliseraði" maðurin ikki hevur.

Gauchos hugtakið hevur við tíðini fingið fleiri og fleiri týðningar og virði hongt upp á seg, og súmboliserað í dag bæði eina stolta frælsiskenslu og vantandi virðing fyrri myndugleikunum. Hesir kláraðu jú at koma undan á teimum veldigu argentinsku pampaviddunum.

Men sjálvandi eru hesar

søgur ikki komnar fyrri seg, fyrr enn tann síðsti rættligi gauchourin var lagdur undir grøntorvu. Tí hóast tú í dag kanst siggja reidmenn við stórum svørtum hattum og vevaðum indianskum sjallum, eru hetta bert leivdir frá einari mentan, ið hvarv endaliga fyrri einari öld síðani.

Upprunin

Tá ið spaníolarnir gjørdu teirra fyrstu innrásir í syðra partin av heimspartinum, kom tað meira enn so fyrri, at einstaklingar flýggjaðu undan sínum landsmonnum inn í sjálvt landið og livdu síðani saman við upprunafólkinum. Hesir kundu í summum førum vera brotsmenn og deserteraðir hermenn.

Teir mentu so teirra lívsstíl, ið ikki minti sørt um tann hjá nomadum. Tamdu villar hestar, so til bar at ríða á teimum og slaktaðu neyt, ið vóru vilst úr býnum. Róðini býttu teir so um við brennivín og tað lokala teið, mate, sum í dag fæst á hvørjum gøtuhorni og krumbúð í Suðuramerika.

Men sum sagt fekk hetta lívið á teimum argentinsku pampa'unum ein enda. Tey, sum buðu í býnum, høvdu ongantið dámt hetta fjakandi fólkið á landinum, og seinast í 18. öld byrjaði eitt stórt jarðarbyti, sum kundi fingið skiftisfundirnar um teir einstøku hagapartarnar heima hjá okkum at líkst barnafødingardøgum.

Hetta varð sjálvandi ikki framt eftir einum degi, men tá garðar og hegn forðaðu tí mobili og alt annað enn staðarbundnu lívsfórluni, var torført at halda fram á sama hátt. Gaucho'arnir vóru ikki sæddir sum nógv annað enn neytatjóvar, og so við og við noyddust fleiri av teimum at arbeiða, har teir áður høvdu kastað lassó, og fleiri livdu á hungursmarkinum. Kunnu kanska samanberast við teir gomlu seyðatjóvarnar í Føroyum.

Frá at hava jagstrað neyt til at berjast móti monnum Í 1806 lupu onglendingar so á Buenos Aires, og nógvir gaucho'ar vóru noyddir í herin. Seinni bleiv Argentína eitt sjálvstøðugt land, men eftir fleiri ár við borgarakríggi og øðrum meimum høgum í hesa mentan, vóru dagarnir hjá hesum cowboyarum taldir.

Søgnarnar livdu tó víðari - bæði tær glæstrikendu, sum gjørdur hesar neytadringir, ið bæði spældu kort og balladust, tí eitt romantiskt, tjóðskaparligt súmbol, og so tær kanska meira undirhaldandi hjá John Wayne og øðrum í tí norðara Amerika.

Myndir: Theodor E. D. Olsen o. o.
Teldusníllingur: Svein W. Rasmussen
Um onkur hevur hug at skriva til teirra, so eru telduadressurnar: dhoval@usa.net theodor.olsen@usa.net svein.w.rasmussen@usa.net magnus.samuelsen@usa.net mass.hoydal@usa.net

Tøknin og tey stóru amerikansku feløgini vunnu fram allastaðni í Suðuramerika. Tað var eitt statusúmból at hava okkurt kent vøumerki heft upp á okkurt, men onkuntíð livdi kunnleikin ikki upp til ambisjónirnar...